

Допълнителен меморандум за икономическата политика на правителството на България и Българската народна банка

А. Въведение

1. През последните шест месеца България продължи усилено да напредва към постигането на бърз и устойчив растеж и значителни подобрения в благоденствието на гражданите. Този напредък бе постигнат чрез непоколебимо и последователно изпълнение на икономическата ни стратегия, която почива на три основни стълба. Първо, нашата фискална политика продължава да се стреми към укрепване на макроикономическата стабилност и паричния съвет и към стимулиране на растежа на частния сектор. Второ, продължаващата ни програма за структурни реформи е съсредоточена върху елиминирането на останалите бариери пред нарастването и подобряването на качеството на обществените услуги. И накрая, укрепихме нашата социална мрежа на сигурност и политиките на пазара на труда в посока по-нататъшно намаляване на нивото на бедността и увеличаване на възможностите за заетост.

2. **Нашата икономическа програма – подкрепяна чрез стенд-бай споразумението с МВФ – се изпълнява по план.** Всички количествени критерии за изпълнение към края на юни и края на септември бяха спазени. Спазени са и десет от тринайсетте структурни индикативни цели до края на септември, въпреки че при някои се допуснаха закъснения (Таблица 2). Ние се стремим да изпълним останалите индикативни цели през следващите месеци и оставаме готови за предприемане на допълнителни стъпки, каквито може да се окажат необходими в хода на програмата, за да постигнем икономическите си цели.

Б. Последни икономически развития

3. **Макроикономическата ситуация се подобри значително през последните месеци, въпреки продължаващия спад на растежа сред основните търговски партньори на България.**

- През първите три тримесечия реалният ръст на БВП достигна $4\frac{1}{2}$ % в сравнение с предходната година, предхождан от нарастване на инвестициите. Растежът на България е един от най-големите сред страните-кандидатки за присъединяване към ЕС и би следвало да достигне поне 4% за цялата година. Въпреки че нивото на регистрираната безработица е все още високо, през 2002 г. то се подобри значително като спадна с 1.7 процентни пункта към октомври.
- Потребителската инфлация остава на ниво 3.2% за дванайсетте месеца към края на ноември.
- Изпълнението на износа се е подобрило драстично през втората половина на 2002 г., което помогна за ограничаването на 12-месечния дефицит по външната текуща сметка до малко над 3% от БВП към края на септември и допринесе за увеличаването на резервите в чуждестранни валути към края на 2002 г. на 4,5 млрд. щат. долара, или повече от равностойността на евентуален бъдещ износ за 5 месеца. Ръстът на износа се дължи отчасти на нетрадиционните сектори като текстилната и лека промишленост, което подчертава конкурентноспособността на България на международните пазари.
- Финансовото посредничество продължава сериозна да нараства. През 12-те месеца към ноември реалните кредити отпуснати на частния сектор са нараснали с 38 %, а

заедно с това се е увеличила конкурентността в банковия сектор и са се подобрили възможностите за отпускане на кредити. Банките остават стабилни като средното съотношение на неизплащаните кредити е непроменено от миналогодишните 5 ½ %, а съотношението на капиталова адекватност е повече от 20%.

4. Тези положителни развития се основаваха на предпазлив подход към фискалната политика. Предварителните данни сочат, че консолидираният фискален дефицит за 2002 г. е задържан до под 0.8% от БВП, което е малко по-добре от предвиденото в бюджета. Номиналните приходи като цяло се изпълняваха нормално, като с по-високите неданъчни приходи се компенсира спадът на данъците върху доходите, ДДС и осигурителните вноски. По-ниските лихвени плащания като цяло бяха използвани за удовлетворяването на приоритетни потребности за усвояване на средства, включително изчистване на просрочени плащания на общини и болници, в подготовка на реформата на вътрешноправителствените финанси (параграф 17).

5. Втората замяна на Брейди облигации през септември тласна правителството още по-напред към постигането на целта за намаляване на съотношението публичен дълг – БВП и подобряване на структурата на дълга. Замяната позволи реализирането на нетни спестявания от настояща стойност в размер на около 30 млн. щат. долара като запази исторически ниски лихвени проценти. Операцията доведе също така до освобождаването на обезпечение на стойност 130 млн. щат. долара и увеличаването на срока на действие на облигационния заем. В комбинация с твърдата ни фискална позиция, замяната спомогна за намаляването на съотношението дълг към БВП до под 60% и за увеличаването на фискалната резервна сметка до 3.3 милиарда лв., достатъчно за обслужване на очакваните плащания по дълга в разстояние на повече от две години. В допълнение, ние сме приели закон за дълга, който ще осигури държавният дълг да остане под 60% от БВП, ще наложи по-строги условия за отпускане на държавни гаранции и ще осигури по-строго наблюдение на общинския дълг.

6. Ние продължихме напред с програмата ни за приватизация, плановете за подобряване на бизнес климата и реформите в ключовите сектори. Необходимата предварителна работа по продажбата на миноритарните пакети приключи и няколко търга вече бяха обявени. Избран е финансов посредник, който да проведе предлаганията на борсата, които се очаква да станат през май 2003 г. Бяха идентифицирани печеливши купувачи за държавната телекомуникационна компания – БТК и държавния тютюнев холдинг “Булгартабак”, но финализирането на продажбата на последния бе отложено до излизането на съдебните решения. В допълнение към това, ние предприемаме стъпки за ускоряването на навлизането в и излизането от пазара чрез улесняване на лицензионните и регистрационни режими за бизнеса, ускоряване на процедурите по несъстоятелност и вписване на възбрани и увеличаване на защитата на кредиторите. Реформите в здравеопазването, топлофикациите и железопътния сектор се оказаха предизвикателни, но ние продължаваме да напредваме и на тези фронтове.

7. Ние продължихме да изпълняваме реформите във финансовия сектор с оглед усилване на надзора и финансовото посредничество. Успешно приключиха две ключови приватизации във финансовия сектор (банка “Биохим” и ДЗИ). Законът за банковата несъстоятелност бе приет през септември 2002 г. и влезе в сила в края на декември 2002 г. Приеха се изменения в закона за банките, които позволяват на Българската народна банка (БНБ) да прави пълни проверки на самоличността на акционерите на банките и доколко те са подходящи. В съответствие с препоръките от предпазната оценка на Фонда ние сме

предприели стъпки за укрепване на функцията вътрешен контрол в БНБ чрез въвеждане на ревизорски методи, основани на оценка на риска, подобряване на процедурите на контрола и обучение на персонала по новите методологии и международните счетоводни стандарти. Също така, ние сме пояснили отговорностите на Сметната палата и отдела за вътрешен контрол

8. **Силното икономическо изпълнение на България проличава в увеличеното доверие от страна на част от международната общественост.** През октомври Европейският съюз (ЕС) определи България като страна със статут на “функционираща пазарна икономика” и подкрепи нашия срок за присъединяване през 2007 г. “Стандарт & Пуърс” и “Фич” повишиха кредитния рейтинг на България през последните месеци и маржът на българските държавни облигации продължи да намалява.

В. Икономическа политика през 2003 г.

9. **Ние се стремим да поддържаме широка икономическа стратегия, чиято котва е паричният съвет, и сме съсредоточени върху разумна фискална политика и ускоряване на структурните реформи.** Въпреки преобръщането на външната ни позиция в една все още затруднена световна икономическа обстановка, жизнеспособността на паричния съвет не отслабва. По-нататък, с подкрепата на ЕС по отношение на сроковете за присъединяване на България, нашата средносрочна стратегия за запазване на паричния съвет до присъединяването към ЕС се проясни и затвърди. Независимо от това, ние признаваме, че съществуването на важни външни рискове – включително възможността за повишаване на цените на петрола и продължителното забавяне на растежа в ЕС – изискват поддържането на разумна и гъвкава макроикономическа политика. Още повече, България все още има да извърви дълъг път докато реализира напълно икономическия си потенциал и осигури добър стандарт на живот на всичките свои граждани. Постигането на тези цели изисква полагането на непоколебими усилия за приключването на икономическата ни трансформация и осигуряване на правилното и широко разпределение на богатата в резултат на този преход.

Макроикономическа рамка

10. **Средносрочните перспективи на България са благоприятни.** Ние вярваме, че с нарастването на инвестициите, приключването на реструктурирането и повишаването на заетостта България има потенциал за растеж в размер на 5-6% на година в средносрочен план. През следващата година, с очакваните леки подобрения в икономическите условия в ЕС, ние очакваме да се приближим до този потенциал като отбележим растеж от 5%. Постепенното нарастване на спестяванията ще позволи дефицитът по външната текуща сметка да спадне с 4½ % в средносрочен план, след като леко се повиши на около 5% от БВП през 2003 г. Дефицитът по текущата сметка като цяло ще се покрие от преките чуждестранни инвестиции, които ще позволят съотношението външен дълг – БВП да продължи да намалява. Инфлацията се очаква да остане в размер на 4% през следващата година, когато държавно регулираните цени ще достигнат нивото на възстановяване на разходите.

Фискална политика и реформи

11. **С бюджета за 2003 г. продължаваме да вървим към постигането на целта ни за балансиране на бюджета през следващите три години като намаляваме данъчната тежест и съсредоточаваме разходите във високо приоритетни области.** Бюджетът цели да постигне леко намаление на дефицита до 0.7% от БВП. Съотношението приходи – БВП се очаква да се намали умерено, като мерките за намаляване на прякото облагане са частично компенсирани чрез увеличените акцизи в посока достигане на нивата в ЕС и чрез подобренията в данъчната и митническата администрация. По отношение на разходната част, ние продължаваме да реализираме политика на отпускане на субсидии и позволяваме увеличени разходи за мрежата на социална сигурност, активните политики на пазара на труда и за подкрепа за селското стопанство.

12. Ние признаваме, че изпълнението на бюджета за 2003 г. крие много предизвикателства и сме решени да предприемем всички необходими мерки за осигуряване на постигането на планирания дефицит. Първо, за да се справим с потенциалния риск, произтичащ от макроикономическите шокове или спадовете в приходите във връзка с планираното в бюджета, ние възнамеряваме да ограничим дискреционните разходи на 88% от планираните в бюджета равнища през първите три тримесечия на 2003 г. – още един елемент за предпазване, сравнено с правилото на “90-те процента”. Второ, определили сме месечни цели за данъчните и осигурителните приходи на ниво консолидиран бюджет. Значителни отклонения от тези цели ще доведат до консултации със служителите на МВФ по отношение на мерки за прихващания, включително намаляване на определени планирани разходи. И накрая, ние предприемаме стъпки за ограничаване на преразхода или акумулирането на просрочия в общините и болниците. В това отношение вече сме изчистили повечето натрупани просрочия на общините и болниците от предходни години, поставяйки ги на по-стабилна финансова основа в началото на 2003 г. и продължаваме със структурните реформи, за да подпомогнем разрешаването на тези проблеми в следващите години (виж параграфи 17 и 22).

13. **Нашата тригодишна стратегия за данъчна политика е съсредоточена върху намаляването на тежестта на корпоративния данък и данъка върху доходите на физически лица с цел да се стимулират работата, спестяванията и инвестициите в България.** По отношение на корпоративното облагане ние въведохме ускорена амортизация за редица групи активи и обявихме график за по-нататъшни постепенни намаления на корпоративната данъчна ставка от 2004 г. нататък, от сегашните 23½ до 15% през 2005 г. Ние също така намалихме данъчните ставки за данъка върху доходите на физически лица през 2003 г. особено за данъкоплатците с най-ниски и средни доходи. За компенсиране на изгубените приходи и за осигуряване на постепенно хармонизиране с данъчните режими на ЕС ние въведохме увеличения в акцизите за цигари, алкохолни напитки и петролни продукти. Ние продължаваме да гледаме на широката данъчна основа в България – с малки изключения от облагане или ограничени други видове специално данъчно третиране – като на силна страна. По този начин, тъй като въвеждането на нулева ставка за корпоративния данък върху доходите на предприятия, помещаващи се в региони с висока безработица, е ключов елемент в нашата стратегия за икономическо развитие, ние създадохме тази мярка с оглед осигуряване на по-доброто целево насочване на данъчните облекчения и минимизиране на загубите от приходи. По-специално, всички подлежащи на мярката активи и 80% от работниците трябва да се намират физически в регионите с безработица, надвишаваща средните за страната 50%. По-нататък, след една година ние възнамеряваме да оценим нашия опит с тази разпоредба с оглед да преценим нейната разходна ефективност.

Ние не възнамеряваме да въвеждаме други изключения от данъчно облагане през остатъка на подкрепяната от Фонда програма.

14. Успехът на нашата фискална стратегия зависи отчасти от усилията за подобряване на степента на спазване на законите от данъкоплатците. Тези усилия са съсредоточени в ускоряване на създаването на Националната агенция за приходи (НАП), увеличаване на ефективността на дирекцията за големи данъкоплатци (ТДД ГД) и подобряване на ревизиите и събирането на просрочени вземания. От 1 януари 2003 г. НАП ще бъде създадена като юридическо лице и ще започне да функционира от началото на следващата година. Междувременно ние вече сме започнали да извършваме съвместни ревизии на Националния осигурителен институт (НОИ) и Главна данъчна дирекция (ГДД) и през следващата година ще ги разширим, като поставим ударение върху големите данъкоплатци. В този контекст ние ще разширим дейността на ТДД ГД така, че към края на юни 2003 г. тя да обхване данъкоплатците, допринасящи поне 60% от общите приходи (структурна индикативна цел). Ние разработваме програми със селективни ревизии с прилагане на методи за анализ на риска и, за увеличаването на ефективността на ревизиите, ще въведем кода по БУЛСТАТ като единен ключ-идентификатор за всички данъчни операции до края на юни 2003 г. (структурна индикативна цел). Министерският съвет одобри програма за подобряване на данъчната събираемост и данъчната администрация ще сформира специализирани екипи за различните икономически сектори. В подкрепа на подобряване събиранемостта на просрочените вземания ние ще въведем мониторинг и анализ на просрочията, ще увеличим ефективността на усилията си чрез поставяне на ударение върху онези просрочия, които е по-вероятно да бъдат събрани и, когато е уместно, ще разрешаваме разсрочване на задълженията въз основа на индивидуалните програми за реструктуриране. Очакваме да намалим нетните дългове на всички държавни предприятия към ГДД с около 200 млн. лева през 2003 година (тримесечните долни граници за намаляването на просрочията на най-големите длъжници към НОИ и ГДД са критерии за изпълнение съгласно тази програма) По отношение на митниците ние продължаваме реформата с “Краун Ейджънтс”, от която вече започваха да произтичат добри резултати. Ние очакваме също така преговорите относно минималните заплати по професии и браншове да се отразят добре на събираемостта на приходите за целите на осигурителните вноски, тъй като те ще ограничат степента на деклариране на по-ниски доходи, а също така и строгото изпълнение на новите изисквания за регистриране на трудовите договори.

15. Еднакво важно за фискалната ни стратегия е усилието ни за намаляване на непродуктивните разходи и създаването на възможности за увеличаването на разходите в приоритетните за нас области, включително програмите за активни политики за пазара на труда. За да ограничим субсидиите до най-важните в социално отношение дейности, ние продължаваме да реструктурираме топлофикациите и железопътния сектор (виж параграфи 19 и 20). Основен приоритет в бюджета за 2003 г. и в средносрочен план са мерките за намаляването на безработицата и в това отношение ние разширяваме активните програми за пазара на труда за дългосрочно безработните (параграф 17). Ние увеличаваме също така и подкрепата си за селскостопанския сектор, който е съсредоточен върху повишаването на продуктивността и подготовката за присъединяване към ЕС.

16. Ние предприемаме стъпки за осигуряване на това процедурата на бюджетиране и управлението на разходите да увеличават ефективността на публичния сектор. Програмен бюджет на едно министерство бе изготвен на пилотна основа и бе включен в бюджета за 2003 г., а следващата година тази програма ще обхване още 2 министерства. Ние

ще предприемем и стъпки за подобряване на ефективността на публичните инвестиции, включително чрез целенасочване на процеса по усвояване на ресурсите от ЕС. Ние сме ангажирани да въведем напълно функционираща информационна система за финансово управление в Министерство на финансите до края на 2003 г. (структурна индикативна цел) и да подготвим въвеждането на системата във всички отраслови министерства до края на 2003 г. Ние смятаме, че фискалната прозрачност е ключ към доброто държавно управление и съответно не по-късно от март 2003 г. ще започнем да публикуваме на Интернет страницата на Министерство на финансите месечни данни за касовото изпълнение на консолидирания бюджет и за фискалната резервна сметка. (структурна индикативна цел). Ние също така ще осигурим да няма нови извънбюджетни фондове или държавни предприятия през 2003 година (структурна индикативна цел). Ще ограничим използването на фискалната резервна сметка за придобиване на активи за целите на провежданата правителствена политика в реалния сектор до не повече от 150 млн. лева (1/2 % от brutния вътрешен продукт) през 2002 г. (критерий за изпълнение). И накрая, до края на септември 2003 г., ние ще включим всички невключени досега извънбюджетни фондове, деноминирани в лева, както и всички автономни бюджетни единици в Единната бюджетна сметка (структурна индикативна цел).

17. Започна широка реформа на вътрешноправителствените отношения, която цели да предостави на местното самоуправление по-голяма автономия и отговорности като ограничи натрупването на просрочия. Основните цели на реформата са: (i) по-ясно открояване на отговорностите за разходите на държавата и общините; (ii) адекватно финансиране на разходите, които представляват отговорност на държавата, предоставени за изпълнение на общините; (iii) предоставяне на елемент на автономия на приходите на местното самоуправление; и (iv) подобряване на законовата рамка за изготвянето и изпълнението на бюджетите на общините. Очаква се тази реформа да спре акумулирането на общински просрочия, като същевременно предостави на местното самоуправление подходящи стимули за подобряване на събираемостта и ефикасността на предоставянето на публични услуги. В бюджета за 2003 г. ние сме предприели важни стъпки към постигането на тези цели, но не все още не сме успели напълно да финансираме всички предвидени разходи. За да успее реформата за фискалната децентрализация, ние ще я поставим на стабилна законова основа, като през първото полугодие на годината ще представим на Парламента поправки на Закона за общинските бюджети, Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост. Съвместно с Националното сдружение на общините в България, ще осигурим адекватно финансиране на законно установените разходи на общините.

Политика за пазара на труда и конкурентноспособност

18. Продължаващата стриктна политика на доходите в останалите държавни предприятия и по-нататъшните стъпки за увеличаване на гъвкавостта на пазара на труда са критични за поддържането на конкурентноспособността и намаляването на безработицата. Министерски съвет ще приеме акт за регулацията на средствата за работни заплати в предприятията с над 50% държавно или общинско участие, която е в пълно съответствие с тези цели. В съответствие с тази разпоредба ние ще ограничим увеличаването на средствата за работни заплати на 60-те наблюдавани предприятия до не повече от 2% през 2003 г., отнесено към трето тримесечие на 2002 г. (критерий за представяне по програмата). Ще продължим да полагаме усилия за реформиране на Кодекса на труда с цел да дерегулираме трудово-правните отношения. По-специално, ние целим да децентрализираме преговорите по колективните трудови договори на ниво предприятия и да увеличим ролята и отговорността на заинтересованите страни, включително чрез

представителство на работниците и работодателите в Съвета за тристранно сътрудничество. Ние ще инициираме публични дискусии, за да прокараме изменения за намаляване на процедурните разходи по освобождаването на работници и да улесним приемането на по-гъвкави форми на заетост, организация на работа и договаряне на заплати. И накрая, ние разширихме нашите програми за активна политика на пазара на труда така, че да осигурим наемането на 100 000 дълготрайно безработни в обществено полезни дейности. За първи път ще се въведе тест за работа и при отказ от приемането на предложената работа безработните ще губят правото си на социално подпомагане за една година. Ние ще следим отблизо и ще оценяваме програмата, за да избегнем злоупотребите, да намалим натиска върху държавния бюджет и осигурителните фондове и да избегнем свръхпредлагането на работни места, които нормално биха се предлагали на пазара.

19. Ключ към стимулирането на откриването на работни места ще продължи да бъде подобряването на бизнес климата в България. За да облекчим навлизането на динамични нови фирми от частния сектор ние сме идентифицирали елиминирането или опростяването на приблизително 200 регулаторни режима и това ще бъде осъществено до края на м. юни 2003 г. За да спрем увеличаването на броя на тези режими в бъдеще и за да осигурим тяхното базиране на солидни икономически анализи ние възнамеряваме също така да прокараме закон за ограничаване на административното регулиране до края на м. юни 2003 г. Придвижихме напред и въвеждането на програмата за обслужване “на едно гише”. Правителството прие концептуална рамка с цел подобряването предоставянето на административни услуги в контекста на тази програма както и един базов модел за тяхното осигуряване. Програмата вече функционира в рамките на пет пилотни проекта. Критично важно е също облекчаването на излизането от пазара на нежизнеспособните предприятия и, в този смисъл, сме внесли изменения на Търговския закон с оглед опростяване и ускоряване на процедурата по несъстоятелност и предоставянето на повече правомощия на кредиторите и очакваме тези промени да влязат в сила до края на юни 2003 г.

Други структурни реформи

20. Реформите в енергийния сектор ще бъдат ускорени с оглед осигуряване на достигането на фискалните цели в средносрочен план и преодоляване на препятствията пред растежа. Държавната комисия за енергийно регулиране (ДКЕР) пое ангажимент да увеличи цените за електричество до нивото на възстановяване на разходите в разстояние на три години. В този контекст ДКЕР ще оповести 15-процентни увеличения на цените на електричеството за домакински нужди до 30 юни 2003 г. (структурна индикативна цел). В допълнение, ще бъде оповестено увеличение на цените за отопление с 10% до 30 юни 2003 г. (структурна индикативна цел), в съответствие с правителствената енергийна стратегия. В същото време ще увеличим енергийното подпомагане за бедните домакинства. Заедно със Световната банка и ЕБВР ние ускоряваме преструктурирането на Топлофикация София и планираме да предприемем основно подобрене на инфраструктурата от началото на пролетта. Освен това се предприемат стъпки за въвеждане на частно управление на дружеството и пълно въвеждане на топлинното счетоводство. Очаква се до 2005 г. да бъде елиминирана потребността от държавно субсидиране на това дружество. Националната електрическа компания (НЕК) и газовата компания “Булгаргаз” ще предприемат всички необходими мерки, координирано с други кредитори от публичния сектор, да ограничат дължимите им просрочени суми. (Таваните за просрочените вземания на НЕК и “Булгаргаз” са индикативни цели по програмата.) В по-общ план, ние продължаваме напред с изпълнението на нашата цялостна стратегия за енергийния сектор, основана на приватизацията, отварянето на пазарите към конкуренцията и укрепване на регулацията. В

този контекст е изготвен проект на нов енергиен закон, по който в момента се водят публични дискусии и, след одобрението му от МС, ние очакваме парламентът да го приеме до края на март 2003 г. Освен това ще започнем подбора на консултанти за приватизирането на електроразпределителните дружества до средата на 2003 г. Планираме до средата на 2003 г. да отворим 15% от високоволтовия електрически пазар и да започнем предоставянето на лицензи на пазарите на газ под ниско налягане.

21. Ние ще продължим упорито с реформата в железопътния сектор, целяща да създаде ефективни търговски дейности с адекватна инфраструктура и ограничени и прозрачни държавни субсидии. В този смисъл ние сме приели 2-годишен план за действие след консултации със Световната банка. Ние имаме за цел да увеличим достигането на равнището на възвръщаемостта на разходите за пътническите услуги в градския транспорт до 70% до средата на 2003 г. и 90% до средата на 2004 г., като елиминираме редица услуги, които са на загуба и намалим наетия персонал с 20% до средата на 2004 г., спрямо 2001 г. Ние планираме също така до средата на 2003 г. да реструктурираме действащата ж.п. компания като отделни звена за пътнически и товарни превози с отделно счетоводство за всяка единица. И накрая, ние възнамеряваме до март 2003 г. да имаме подписано предварително споразумение между правителството и действащата ж.п. компания, в което: (i) ще се посочат всички нетърговски пътнически услуги, за които ще се предоставят държавни субсидии чрез договори за публични услуги, влизащи в сила от 1 януари 2005 г.; и (ii) ще се включва план за прекратяване или друго предписание за всички останали нетърговски пътнически услуги, чието изпълнение ще започне през 2004 г.

22. Усилията по напредъка на реформата в здравеопазването, координирани със Световната банка, ще целят подобряването на качеството на услугите и ефективността на разходите. С тази широка реформа ние планираме да ускорим оптимизирането на болничната система по две направления. Първо, ще приведем в изпълнение редица политики, за да осигурим съсредоточаването на публичните разходи за болнични услуги върху качествените институции и по-прякото обвързване на нивото на финансиране с разходите за действително предоставените услуги. За да постигнем това ние: (i) ще увеличим дела на разходите за болнични услуги, финансирани от НЗОК до най-малко 25 % от всички разходи през първото тримесечие и до 30 % през второто тримесечие на 2003 г.; (ii) ще укрепим процеса по акредитация на болниците, който ще бъде съсредоточен върху капацитета на болниците да изпълняват медицински дейности въз основа на ясни стандарти, като болниците, неизпълняващи акредитационните стандарти няма да се финансират от НЗОК; (iii) ще разширим клиничните пътеки така; и (iv) министерство на здравеопазването съвместно с министерство на финансите ще подпишат подробни договори за изпълнение с отделните болници от системата на министерство на здравеопазването. Второ, националният план за реструктуриране на болничния сектор, одобрен от МС през ноември, цели да подобри качеството на и достъпа до здравеопазване чрез инвестиции в регионални болници и елиминирание на по-малко продуктивните разходи в сектора.

23. Ние предприемаме всички необходими стъпки за по-нататъшно увеличаване на нашия надзор върху финансовия сектор и приключването на банковата приватизация. Ускоряването на кредитирането на частния сектор в последно време е полезно, но изисква още по-голяма строгост, за да се обезпечи високото качество на кредитите. Ние ще поддържаме политиката си на провеждане на проверки без предупреждение в банките, определни като проблематични чрез нашата нова и модерна предупредителна система. В допълнение към това, ние ще продължим да изискваме цялостно и бързо изпълнение на мерките, възложени на банките, нарушили правилата за разумно поведение. Ние изграждаме

умения за надзор и оценяване на банковия риск, особено чрез обучение на служителите на търговските банки и на БНБ. От 1 януари 2003 г. преминаваме към унифициран банков надзор на небанковите институции. Продължаваме подготовката си за въвеждане на системата за брутен сетълмент до март 2003 г. В този контекст банките и БНБ са създали малък кредитен резервен фонд от 10 млн. лв. в БНБ, който се финансира от вноски на банките, за да се създаде възможност за преодоляване на временен настъпил през деня недостиг на ликвидност в банковата система. С приемането от парламента на закона срещу прането на пари ние увеличихме способността си да наблюдаваме съмнителни сделки с чуждестранни валути и дейности, за които подозираме, че могат да бъдат свързани с тероризъм, и укрепихме независимостта на Бюрото за финансово разузнаване. Накрая, всички необходими стъпки бяха предприети за продажбата на оставащата държавна Банка ДСК до края на юни 2003 г. (структурна индикативна цел).

24. По-нататъшното развитие на капиталовите пазари остава приоритет за настоящото правителство. Ние съсредоточаваме усилията си върху елеминирането на оставащите препятствия пред развитието, в т.ч. чрез подобряване на корпоративното управление и защитата на акционерите. По-специално, ние сме изготвили изменения на Търговския закон с цел стимулиране на независимостта на дружествата от бордовете за управление като въвеждаме задължения за разкриване на информация и ограничаваме конфликта на интереси сред членовете на бордовете. В допълнение, ние сме включили разпоредби за прилагане на най-добрите практики в корпоративното управление. За да подпомогнем развитието на Българската фондова борса ние планираме да регистрираме за борсова търговия миноритарните държавни дялове на 80 предприятия през 2003 г.. Намерението в проекто-измененията на Закона за публично предлагане на акции е да се стимулират продажби на фондовия пазар от миноритарни акционери. Развитието на втория и третия стълб на пенсионната система също ще помогне за задълбочаването на нашите финансови пазари. Ние също така възнамеряваме да създадем инвестиционен фонд, за да увеличим възможността за финансиране от собствен капитал на частни предприятия. За да гарантираме вземането на всички решения във връзка с този фонд да става на пазарен принцип и при минимизирани фискални рискове, ние ще осигурим минимално акционерно участие на правителството до 100 млн. лева, като фондът ще се управлява на частни начала с подходящи предпазни мерки, а също и това, че в рамките на пет години правата на правителството ще изтекат или фондът ще бъде ликвидан.

Управление на дълга и активите

25. Ние ще продължим да управляваме външните си дългове и активи с оглед намаляване на външната уязвимост и осигуряване на достатъчна ликвидност. Ние сме осъществили значителен напредък през последната година за намаляване на публичния външен дълг като относителен дял от БВП от 63.8% на 49.5% като намалихме дела на деноминирания в долари дълг, удължихме матуритета на дълга и увеличихме дела на финансовите инструменти с фиксиран лихвен процент. В крайна сметка след втората замяна на Брейди облигации нашият фокус ще бъде върху намаляването на цялостното бреме на външния дълг, по-нататъшно развитие на вътрешния пазар на дългови инструменти и управление на рисковете при големите сумарни плащания в бъдеще. Тези проблеми заслужават публичен дебат в контекста на правителствената стратегия за външния дълг, която ще публикуваме. В допълнение към това, ние разработваме по-детайлна аналитична рамка за стратегията за управление на дълга, консултирайки се с Фонда. Ние сме ангажирани да осигурим достатъчно голямо салдо по фискалната резервна сметка (ФРС), в размер на обслужващите плащания по дълга за една година напред, дори при наличие на

силни външни трусове. (Минималният размер на нивото на фискалната резервна сметка е критерий за изпълнение по програмата.) С това правило ние имаме за цел да увеличим салдото на фискалната резервна сметка значително, но и ще търсим начини за предварително разплащане на външни дългове към официални кредитори от ФРС, когато обстоятелствата позволяват. Във всеки случай, ние ще ограничим ползването на ресурсите от ФРС само за дялови участия в държавни и частни предприятия през 2003 г. до 150 млн.лв. (критерий за изпълнение по програмата).